

ספר

שערי רמה"ל

בו שבעה חיבורים

מאת רבנו הגדול איש האלקים

רבי משה חיים לוצאטו זצוק"ל

והם:

מאמר הויכוח

ספר פתחי חכמה ודעת

כללות האילן הקדוש

כללי חכמת האמת

אגרות פתחי חכמה ודעת

בנין עולם

סוד ה' ליראיו

סודרו והוגהו מתוך כתבי־יד והובאו לדפוס

בעזהש"ית על־ידי

חיים בן אאמו"ר משה זצ"ל פרידלנדר

בני־ברק

תשמ"ט

תוכן ענינים לספר שערי רמה"ל

עמוד

מאמר הויכוח

יא	תוכן ענינים
יג	מבוא
כט	הקדמת המחבר
מ	מאמר הויכוח
צה	מה מלמדת אותנו חכמת האמת

ספר פתחי חכמה ודעת

קא	תוכן ענינים
קה	מבוא
קלג	הקדמה
קלז	פתחי חכמה ודעת

כללות האילן הקדוש

רנח	תוכן ענינים
רנט	הקדמה לכללות האילן
רסא	הקדמה לציור האילן
רסג	כללות האילן הקדוש
רפג	מראה מקומות
רעב	ציור האילן הקדוש

כללי חכמת האמת

רצד	תוכן ענינים
רצז	הקדמה
רצט	כללי חכמת האמת

אגרות פתחי חכמה ודעת

שנז	תוכן ענינים
שנט	הקדמה
שסא	אגרות

ראשית הבריאה – סוד ה' ליראיו

תז	הקדמה
תט	ראשית הבריאה – סוד ה' ליראיו
תלא	לוח ראשי תיבות

נספח: ספר כללי התחלת החכמה

מלמד שממה שראו בעיניהם הוא מדבר. וכן מפרש אחר כך: "יום אשר עמדת לפני ה' אלקיך בחורב"¹². ולא תאמר שעל "ותמונה אינכם רואים זולתי קול" (שם שם, יב) לבד קאי¹³, שאם כן היה אומר: "את הדבר אשר ראו עיניך"¹⁴. אבל האמת הוא, שעל מה שראו מן הכבוד העליון¹⁵, כמו שאמר להלן: "הן הראנו ה' אלקינו את כבודו ואת גדלו"¹⁶ (שם ה, כא). ושמשה עצמו מזהירם, כמ"ש: "אתה הראית לדעת וגו'" (שם ד, לה), "וידעת היום והשבות אל לבבך וגו'" (שם, שם, לט), על זה הוא מזהירם ומצוה אותם: "פן תשכח וכו' והודעתם לבניך ולבני בניך" (שם ד, ט).

כי זה מה שיודעים ישראל, שאין שאר האומות יודעים כלל, מפני שישראל זכו לראות כל זה בהר סיני, מה שלא ראו אומות העולם. ואומות העולם אי אפשר להם להתעסק אלא במה שהשכל האנושי נותן. וכבר כתבתי למעלה, שהקב"ה רצה להסתיר שכינתו מן התחתונים. והרי מסך מבדיל בפני התחתונים, שלא יוכלו לראות האמת, והיכן דברי העוה"ז משתרשים ונתלים¹⁷. אלא שפעם אחת רצה הקב"ה, וקרע המסך הזה לפני כל ישראל, עד שהעמידם על אמתו. ומשם והלאה נשארו הדברים חתומים בלבם. והמצוה הזאת עליהם ללמדם איש את בנו.

ועוד, משם זכו להעמיד נביאים שיחדשו בהם ידיעה הזאת תמיד. ובכל זמן הנביאים היתה הידיעה הזאת רווחת בישראל בפי הכל. וכמ"ש בזהר סי' ויקרא: "מה בין דרין קדמאין לדרין בתראין"¹⁸ (ריש פי' ויקרא)

12. היינו שמדובר על מתן תורה, כאשר עמדו לפני ה'.
13. לשלול רק את ראיית התמונה, כי רק שמעתם קול ולא ראייתם תמונה.
14. אם כן היה אומר "דבר" בלשון יחיד, כי מתיחס רק לעובדה שלא ראו תמונה, אלא שמעו קול.
15. עי' בספר "דעת תבונות" (עמ' רה ולהלן) שמישב את הפסוקים הסותרים לכאורה: "ותמונה אינכם רואים", ומאידך "ותמונת ה' יביט". ומבאר, שנשמת הנביא רואה דמות נבואית, ולא תמונה גשמית — "ויתברר לה שהכבוד
- המתגלה עליה מחדש בה דמות נבואי נברא, שמתוכו מקבלת הידיעה שהיא צריכה לקבל".
16. כיון שכלולים ב"כבודו" ו"גדלו" הרבה פרטים — אמר "את הדברים אשר ראו עיניך" בלשון רבים.
17. באיזה שרשים רוחניים.
18. ז"ל שם: "דרין קדמאין הוו ידעין ומסתכלין בחכמתא עלאה, וידעין לצרפא אתון דאיתיהבו ליה למשה מסיני. ואפילו חייבין דבהון בישראל הוו ידעין גו אתון חכמתא עלאה" וכו'. כדורות הראשונים — אפילו החייבים בישראל